

PATVIRTINTA

Kauno r. Neveronių gimnazijos direktoriaus
2017 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-85

KAUNO R. NEVERONIŲ GIMNAZIJOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno r. Neveronių gimnazijos (toliau – gimnazija) smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – tvarka) parengta vadovaujantis Smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Ši tvarka nustato gimnazijos direktoriaus, mokytojų, kitų gimnazijos darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką gimnazijoje.

3. Gimnazijos direktorius, darbuotojai, mokiniai, jų tėvai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją gimnazijoje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymo 56 straipsnio 17 punktu, Lietuvos Respublikos Vaiko teisių pagrindų įstatymu, Gimnazijos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimis, Mokytojo pareigybės aprašymu, Klasės vadovų pareigybės aprašymu, Mokinių elgesio taisyklėmis, Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. 1268, gimnazijos direktoriaus įsakymais, šia tvarka ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.

4. Tvarkos tikslas – siekiant ugdyti pozityvų mokinio elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, gimnazijos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

5. Tvarka remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, mokinys, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi į tai reaguoti stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

5.4. kiekvienas gimnazijos bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

6. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.3. **Smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6.4. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) nariai, socialinis pedagogas, klasių vadovai, o ją vykdydami dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už šios tvarkos parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą gimnazijos bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarką įgyvendina gimnazijos VGK, kurios veiklą koordinuoja VGK pirmininkas. Jis kasmet:

9.1. inicijuoja gimnazijos bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. atlieka gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

9.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje;

9.6. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

10. Klasės vadovas kasmet (po I pusmečio ir pasibaigus mokslo metams) išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja VGK pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir / ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (budinti pedagogą ar kitus gimnazijos darbuotojus, tėvus (globėjus, rūpintojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.3. patyčias patiriantis mokinys ar patyčių stebėtojas, mokinys, matęs ir žinantis apie patyčias, nedelsiant informuoja bet kurį gimnazijos pedagogą ar darbuotoją, kuriuo pasitiki, žodžiu, laišku elektroniniame dienyre, žinute ar kitu būdu.

11.4. kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas, mokinys nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną informuoja klasės vadovą apie įtariamą ir / ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus arba raštineje užpildo pranešimo apie patyčias formą (1 priedas) ir ją ten palieka.

12. Raštinės vedėja užpildytą pranešimą perduoda VGK pirmininkui.
13. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamą ir / ar įvykusias patyčias, smurtą:
 - 13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių / šmūro atvejis;
 - 13.2. pasitvirtinus patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą ir ją palieka raštinėje, jeigu to nepadarė pats apie patyčias ar smurtą pranešęs asmuo;
 - 13.3. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su VGK pirmininku, socialiniu pedagogu ir informuoja apie pokyčius.
14. Gavęs informaciją apie patyčias / smurtą VGK pirmininkas:
 - 14.1. užpildytą formą registruoja patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas VGK pirmininko kabinete);
 - 14.2. imasi spręsti smurto ar patyčių situaciją;
 - 14.3. esant sudėtingesnei situacijai nedelsiant praneša gimnazijos direktoriui, kuris priima sprendimą dėl švietimo pagalbos priemonių taikymo.
15. Mokinui pasityčiojus iš administracijos darbuotojo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir / ar įtaręs patyčias, užpildo pranešimo apie patyčias formą. VGK pirmininkas informuoja gimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikių taikymo.
16. Administracijos darbuotojui, pedagogui, pagalbos specialistui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo gavęs informaciją, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, užpildo pranešimo apie patyčias formą. VGK pirmininkas informuoja gimnazijos direktorių, kuris priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.
17. Patyčias patiriančio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba tėvai (globėjai, rūpintojai), žinantys apie klasėje vykstančias patyčias nedelsdami:
 - 17.1. gimnazijos raštinėje užpildo pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (1 priedas);
 - 17.2. telefonu, elektroniniu laišku, žinute elektroniniame dienyne ar asmeniškai apie tai praneša klasės vadovui, socialiniam pedagogui, administracijos atstovui. Tuomet pranešimo apie smurtą ir patyčias formą užpildo darbuotojas, kuriam buvo pranešta;
 - 17.3. sužinoję apie viešą patyčių elektroninėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atveji, ir smurtaujančio ir smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), privalo apie tai pranešti LR ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt
18. Gimnazijos darbuotojas, gavęs informaciją iš tėvo (globėjo, rūpintojo) apie smurto ir patyčių atvejį, veikia nustatyta tvarka.
19. Visiems smurto ir patyčių dalyviams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama socialinio pedagogo ar mokytojų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Gimnazijos darbuotojai, mokytojai, mokiniai pasirašytinai supažindinami su šia Tvarka kiekvienų mokslo metų pirmąją savaitę. Mokinius su šia Tvarka supažindina klasių vadovai ir klasių mokytojai. 5–10 ir I–IV gimnazijos klasių mokiniai pasirašo saugaus elgesio instruktažų lapuose.
 22. Tėvai su šia tvarka supažindinami elektroniniu paštu ar žinute per TAMO dienyną. Tvarka primenama tėvų susirinkimo metu.
 23. Tvarka skelbiama gimnazijos interneto svetainėje www.neveronys.kaunas.lm.lt
-

KAUNO R. NEVERONIŲ GIMNAZIJA
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA

 Pranešimo data / Registracijos Nr.

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios (vieta):	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota (pažymėkite ir pabraukite reikalingus žodžius):	
☐ Žodinės: pravardžiavimas, grasinimas, ujmimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.; ☐ Fizinės: mokinio/ suaugusiojo užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, mušimas, spardymas, įspyrimas, kumštelėjimas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.); ☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad mokinys/ suaugusysis yra nepageidaujamas ar atstumiamas, gandų skleidimas; ☐ Elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, mokinio/ suaugusiojo asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.); ☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____ _____ _____	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Bendruomenės nario, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, klasė/pareigos:	
Bendruomenės nario, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, klasė/pareigos:	
Bendruomenės nario/ių, <u>stebėjusio/ių patyčias</u> vardas, pavardė, klasė/pareigos:	

Išsamesnė informacija apie įvykį, trumpas faktais pagrįstas įvykio aprašymas:

(Užpildžiusio asmens vardas, pavardė)

(Parašas)

2 priedas

KAUNO R. NEVERONIŲ GIMNAZIJA
PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

Žymėjimų reikšmės:

Ž – žodinės

F – fizinės

S – socialinės

E – elektroninės

Kt – kiti pastebėjimai

M – mokinys

S – suaugęs bendruomenės narys

Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos/klasė	Smurto ir patyčių pobūdis: Ž, F, S, E, Kt	Smurtą patyręs asmuo (M, S)	Smurtavęs asmuo (M, S)	Pastabos